

EKSAMEN I

ÅRSREGNSKAP OG GOD REGNSKAPSSKIKK

I henhold til rammeplan for bachelor i regnskap og revisjon av 27.6.2012
og rammeplan for treårig revisorutdanning av 1.12.2005.

6. mai 2020

kl. 0900 - kl. 1500 + 0,5 time til å levere digitalt

Oppgavesettet består av 7 sider, inklusive denne siden (totalt antall oppgaver er 5).

Tillatte hjelpemidler

- Revisors håndbok
- IFRS på Norsk
- IAS 16 og 40 (kopier)
- Norges Lover / særtrykk eller samlinger av lover uten kommentarer
- Skattelovsamling (Jacob Jarøy eller Ole Gjems-Onstad)
- Rente- og annuitetstabeller
- Kalkulator

Hvis oppgavene inneholder ufullstendige eller uklare opplysninger, må du selv ta nødvendige forutsetninger. Disse bør gå klart fram av besvarelsen.

Begynn på nytt ark for hver oppgave. Alle oppgaver skal besvares.

Legg til grunn 25% skatt dersom ikke annet er oppgitt.

Oppgave 1 - Driftsmidler (Anslått tid: 90 minutter)

SKARGUBBEN AS ble stiftet 1. januar 2012. Samme dag kjøpte selskapet en eiendom for 60 millioner kr hvorav tomten utgjorde 10 millioner. Bygningen har siden ikke blitt påkostet. Den er avskrevet lineært med en levetid på 50 år.

a) Beregn netto bokført verdi for selskapets bygninger pr 31.12.2018. Bygget ble ikke dekomponert

I forbindelse med årsavslutningen for regnskapsåret 2018 fikk økonomisjefen høre om muligheten til å foreta dekomponering av bygningen. Han skaffet til veie informasjon om fordelingen av anskaffelseskostnaden for selve bygningen på kr 50 millioner på komponentene og estimert levetid for komponentene:

- Ventilasjonsanlegg:	kr 4 500 000	Estimert levetid: 15 år
- Heisanlegg:	kr 5 500 000	Estimert levetid: 20 år
- Selve bygningsskroppen:	kr 40 000 000	Estimert levetid: 50 år

b) Vis hvilke poster i balansen pr 31.12.2018 som ville endret seg (i forhold til spørsmål a) dersom selskapet hadde foretatt dekomponering fra og med 2012. Skattesatsen for 2018 var 23 % og skattesatsen for 2019 var 22 %.

Forutsett videre at selskapet ikke har dekomponert.

I forbindelse med årsavslutningen for regnskapsåret 2019 foreligger følgende informasjon om bygningen pr 31.12.2019:

- Netto salgsverdi: kr 31 500 000
- Informasjon for beregning av bruksverdi: Estimert årlig kontantstrøm i all fremtid knyttet til bruk av bygningen er kr 2 520 000. Selskapet opererer med en diskonteringsrente på 7,5 %.

c) Beregn og vis regnskapsposter (både resultatregnskapsposter og balanseposter) knyttet til bygningen i årsregnskapet for 2019.

Vi går litt frem i tid og tenker oss at selskapet er i ferd med å avslutte årsregnskapet for 2022. Det har vært en klar oppsving i området som bygningen ligger i og netto salgsverdi er pr 31.12.2022 beregnet til kr 42 500 000.

d) Beregn og vis regnskapsposter (både resultatregnskapsposter og balanseposter) knyttet til bygningen i årsregnskapet for 2022.

I tillegg til bygningen har selskapet også en maskinpark som ble anskaffet 1. januar 2012 og som siden ikke blitt påkostet. Maskinparken er avskrevet lineært med en levetid på 25 år.

e) Årets avskrivninger i 2018 var kr 1 800 000. Hva var anskaffelseskostnaden for selskapets maskinpark?

f) Årets avskrivninger på maskinparken i 2019 var kr 1 500 000. 1. april 2019 solgte selskapet en separat del av maskinparken. Hva var anskaffelseskostnaden for den solgte delen?

Anta at selskapet i stedet rapporterer etter IFRS.

- g) Forklar hovedtrekkene i IAS 16 og IAS 40 (maks en side). Hvilken standard skal vår bedrift legge til grunn? Begrunn ditt valg.
- h) Maskinparken har en markedsverdi på MNOK 25 pr. 31.12.2019. Hva blir din løsning hvis selskapet velger verdireguleringsmodellen (anta at det ikke har funnet sted verdireguleringer tidligere).

Oppgave 2 Varelager (Anslått tid 60 minutter)

Nedenfor finner du opplysninger om selskapet Hagemøbler AS. Følgende informasjon foreligger:

Råvarer er talt opp slik (alle tall i hele kroner):

Kurante varer	5.300 stk.
Pris pr. stykk siste innkjøp	2.150 (2.000 stk.)
Pris pr. stykk nest siste innkjøp	2.130 (2.000 stk.)
Pris pr. stykk tredje siste innkjøp	2.110 (2.000 stk.)

Ferdigvarer er vurdert slik (alle tall i tusen kroner):

Antall på lager:	1.800 stk
Kostnader påløpt på alle varer på lager:	
Direkte materialforbruk	2.150
Direkte lønn inkl. sosiale kostnader	2.050
Direkte underentreprenørkostnader	750

Indirekte variable tilvirkningskostnader beregnes med 20 % påslag på direkte kost. Indirekte faste tilvirkningskostnader beregnes med et påslag 30 % på direkte kost.

- a) Beregn verdien av varelageret under forutsetning av at reglene for øvrige foretak benyttes, henvis til relevant regelverk.
- b) Beregn verdien av varelageret under forutsetning av at reglene for små foretak benyttes, henvis til relevant regelverk.

Ferdigvarelageret besto pr 01.01 av 1 500 stk vurdert i henhold til reglene for øvrige foretak. Ta utgangspunkt i at selskapet kommer inn under definisjon for små foretak og ønsker å benytte forenklingsreglene som gjelder ved vurdering av anskaffelseskost. De ønsker også å bruke forenklingsreglene ved presentasjon av endringen.

- c) Vis effekten på resultatregnskapet ut fra denne endringen. Kalkylen er uendret gjennom året
- d) Forklar kort hvordan man skal fordele (tilordne) faste kostnader ved full tilvirkningskost.

Under produksjon av ferdigvarene fremkommer en del flis som selskapet kan selge til dyrebutikker. For inneværende år utgjør beholdningen av flis kr 70 000.

- e) Hvordan vil du behandle dette i regnskapet for dette året?

Oppgave 3 (Anslått tid: 60 minutter)

Du skal ta stilling til følgende uavhengige problemstillinger og drøfte hvordan den enkelte problemstilling skal løses. Du skal henviser til relevante bestemmelser i løsningen din under de forskjellige delspørsmålene.

a)

Finito AS er en handelsbedrift som selger varer til detaljister over hele landet. Den 15.10.2019 mottok Finito AS en bestilling fra Alfa AS på 10 enheter av produkt A. Levering ble avtalt den 15.12.2019. Alfa AS hadde noen betalingsanmerkninger, og Finito AS krevde forskuddsbetaling. Den 01.12.2019 innbetalte Alfa AS kr 100.000,-, som var full kjøpesum inklusive 25 % merverdiavgift. Den 10.12.2019 tar Alfa AS kontakt og ber om utsettelse med levering til slutten av januar.

Drøft hvordan (når) Finito AS skal regnskapsføre salget.

b)

Finito AS leier ut et annet forretningslokale til Delta AS. Leieavtalen løper uten rett til oppsigelse til 31.12.2020. Årlig leiebeløp er kr 100.000,-. Sommeren 2019 beslutter Delta AS å legge ned virksomheten og flytte ut i løpet av oktober 2019. Det inngås en avtale om at Delta AS betaler vanlig husleie ut 2019, og innen den 01.11.2019 betaler en engangssum på kr 70.000 for å avslutte leieforholdet før utløpet av bindingstiden. Delta AS oppfylder sin del av vilkårene og flytter ut av lokalene som avtalt.

Drøft hvordan Finito AS skal regnskapsføre avslutningen av leieforholdet.

c)

Finito AS har også en detaljvdeling. I siste halvdel av 2019 har de gitt ut en «rabattkupong» på kr 1.000,- til alle kunder som kjøper for over kr 10.000,-, to kuponger til de som kjøper over kr 20.000,- osv. Kupongene må brukes innen 6 måneder.

Butikksjefen anser rabattkupongene som en del av forretningens markedsføring.

Finito AS har full kontroll på antall utlevert kuponger, og vet at det finnes 37 slike kuponger som kundene ikke har benyttet per 31.12.19

Drøft om, og eventuelt hvordan, Finito AS skal regnskapsføre rabattkupongene.

d)

Finito AS inngår en leieavtale for utleie av en del forretningslokalene til Gamma AS. Avtalen løper fra 01.07.2019 til 31.12.2024 uten rett til oppsigelse fra noen av partene. Den årlige leien settes til kr 300.000,-.

Avtalen innebærer at Gamma AS slipper å betale husleie for perioden 01.07.2019 -31.12.2019.

Gamma AS skal på sin side foreta utskifting av vinduer i de leide lokalene for egen regning. Dette viser seg å koste ca. kr 80.000,-.

Drøft hvordan Finito AS skal regnskapsføre leieforholdet

Oppgave 4 (Anslått tid: 60 minutter)

Du er av ledelsen i selskapet Wonka AS innleid som økonomikonsulent for å avslutte regnskapet for selskapet. Selskapet kommer ikke inn under definisjonen for små foretak, jf. RL § 1-6. Selskapet har eksistert i mange år, er profesjonelt drevet og har hatt positive resultat de siste 10 årene. Det er ingen indikasjoner på at denne situasjonen vil endre seg i overskuelig fremtid. Det er utarbeidet et resultatregnskap for året 2019 som viser et resultat før skattekostnad på kr. 2 020 000. Fra balansen pr. 31.12.18 fremkommer det at utsatt skattegjeld var kr. 75 000. Det foreligger midlertidige forskjeller på en rekke poster pr. 31.12.19.

Du kan legge til grunn en skatteprosent på 25 % for både 2018 og 2019 i oppgaven.

Ytterligere informasjon:

- Selskapet har handelsvarer med en anskaffelseskost på kr. 350 000. I balansen pr. 31.12.19 er de balanseført til virkelig verdi, kr. 300 000.
- Selskapet har i året 2019 både kjøpt og solgt maskiner. Det ble pr. 30.06.19 kjøpt maskiner for kr. 1 000 000. Pr. 31.07.19 solgte selskapet maskiner for kr. 500 000, som tilsvarte regnskapsmessig verdi på salgstidspunktet. Balanseført verdi på maskiner, som selskapet eier pr. 31.12.19, er kr. 3 400 000 hensyntatt ovennevnte transaksjoner og årets avskrivninger. Skattemessig tilhører maskinene saldogruppe d (20% avskrivningssats) og bedriften tilpasser seg gunstigs mulig med utgangspunkt i gjeldende skatteregler. Skattemessig saldo pr. 31.12.18 var kr. 3 500 000.
- Kundefordringene er bokført til kr. 830 000 pr. 31.12.19. Regnskapsmessig er det avsatt kr. 150 000 til forventet tap på dette tidspunkt og dette er hensyntatt i den oppgitte verdien. Skattemessig nedskrivning iht. skattelovens regler er kr. 100 000 pr. 31.12.19.
- Selskapet har i regnskapsåret 2019
 - opptjent en skattefri inntekt på kr. 200 000.
 - gitt en gave på kr. 150 000, som ikke er en skattemessig fradragsberettiget kostnad.
 - hatt representasjonskostnader på kr. 30 000, som ikke er skattemessig fradragsberettigede kostnader.

Selskapet ønsker at du skal beregne:

- a) skattekostnaden for året 2019 og eventuell utsatt skatt (evt utsatt skattefordel) i balansen pr. 31.12.19
- b) betalbar skatt i balansen pr. 31.12.19

OPPGAVE 5 (Anslått tid: 90 minutter)

Selskapet Opp AS kjøpte per 1. januar 2017 opp 60 % av selskapet Ned AS for kr 600 000. Oppkjøpet ble finansiert gjennom opptak av langsiktig gjeld.

Balansen til de to selskapene pr. 31.12.2016 (dvs. før selve oppkjøpet) er følgende:

	Opp AS	Ned AS
	31.12.2016	31.12.2016
Anleggsmidler	2 500 000	700 000
Omløpsmidler	1 600 000	250 000
Sum Eiendeler	4 100 000	950 000
Aksjekapital	500 000	250 000
Annen egenkapital	200 000	150 000
Gjeld	3 400 000	550 000
Sum egenkapital og gjeld	4 100 000	950 000

Selskapet Opp AS foretok i forbindelse med oppkjøpet en gjennomgang av Ned AS sitt regnskap. I den forbindelse ble det identifisert (brutto) merverdier i driftsmidler på 200 000 og tilsvarende i varelageret med kr 50 000. Gjennomgangen av regnskapet til Ned AS resulterte også i at ledelsen i Opp AS planlegger en restrukturering av Ned AS. Kostnaden relatert til dette er estimert til 150 000, og vurderes nødvendig for å kunne ta ut (positive) synergieffekter.

Gjenværende økonomisk levetid for anleggsmidlene er vurdert til 10 år. Eventuell goodwill avskrives over 5 år

Det er ingen utsatt skatt / skattefordel i de to selskapene på oppkjøpstidspunktet. Nominell skattesats er 25 % (i hele oppgaven).

- (a) **Utarbeid en merverdianalyse. Anta at goodwill kun tilordnes kontrollerende eier .**
- (b) **Utarbeid konsernbalansen på oppkjøpstidspunktet 1. januar 2017.**
- (c) **I selskapsregnskapet til Opp AS er det ikke balanseført goodwill i det hele tatt. Selskapets hovedaksjonær mener at dette ikke kan være riktig, siden selskapet i flere år har hatt et godt og solid resultat. Lag et notat på minst en side hvor du forklarer bestemmelsene omkring goodwill etter god regnskapsskikk.**

I løpet av 2017 selger Opp AS varer til Ned AS for 400 000. Anskaffelseskost for disse varene er 240 000. Pr 31.12.17 ligger 40 % av disse varene på lager, og resten er videresolgt til kunder utenfor konsernet.

Ned AS selger også varer til Opp AS. Dette salget utgjør 100 000 i løpet av 2017, hvor kostpris er 65 000. Alle disse varene er videresolgt til kunder utenfor konsernet.

Du får følgende opplysninger hentet fra Opp AS og Ned AS sine regnskaper per 31.12.17.

Resultatregnskap 2017

	Opp AS	Ned AS
Resultat før skatt	-675 000	-400 000
Skatt	168 750	100 000
Årsresultat	-506 250	-300 000

Balanse per 31.12.17

	Opp AS	Ned AS
Sum Anleggsmidler	2 825 000	650 000
Omløpsmidler	1 200 000	350 000
Sum eiendeler	4 025 000	1 000 000
Aksjekapital	- 500 000	- 250 000
Annen egenkapital	- 706 250	- 450 000
Utsatt skatt	- 170 000	- 100 000
Sum gjeld	- 2 648 750	- 200 000
Sum egenkapital og gjeld	- 4 025 000	- 1 000 000

- d) **Vis hvordan du vil hensynta internsalgene dersom du skulle ha satt opp konsernregnskapet. Du skal tallfeste løsningen din og vise hvilke eliminerings dette vil medføre i et konsernregnskap per 31.12. Det er ikke nødvendig å utarbeide et fullstendig konsernregnskap.**

Anta at det viser seg at goodwill må nedskrives til null i 2017. Ledelsen er imidlertid uenig i dette, men aksepterer dette til slutt pga. revisor «truer» med forbehold i revisjonsberetningen.

- e) **Forklar/vis hvilke poster som påvirkes av nedskrivningen. Det er ikke nødvendig å utarbeide konsernregnskap for 2017.**

Selskapet Opp AS har en økonomisjef Severin Suveren som ønsker å ta i bruk egenkapitalmetoden i selskapsregnskapet til Opp AS. Styret er ikke sikker på hva slags konsekvenser dette vil få for selskapet og ber om at du lager et notat som kan legges frem for styret.

- f) **Du skal lage et notat der du forklarer egenkapitalmetoden for styret.**

Du skal se bort i fra opplysningene i d) når du løser denne oppgaven

- g) **Du skal også vise hvilke konsekvenser bruk av egenkapitalmetoden vil få for selskapsregnskapet til Opp AS per 31.12.17. Du skal vise beregningene dine og tallfeste løsningen din.**